

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

**ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΙΒΛΑΒΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ
ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ *Xylella fastidiosa***

Αθήνα, 2024
(2^η Έκδοση)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Συγγρού 150
Ταχ. Κωδ.: 176 71, Αθήνα
Τηλέφωνο: 210 928 7235
Email: Planthealth@minagric.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ	5
2. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
3. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ	7
3.1 ΞΕΝΙΣΤΕΣ.....	7
3.2 ΥΠΟΕΙΔΗ	7
3.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΘΟΓΟΝΟΥ	8
3.4 ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	8
3.5 ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ	8
3.6 ΜΕΤΑΔΟΣΗ	9
3.7 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ	10
4. - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ.....	10
4.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2020/1201.....	10
4.2 ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ, ΦΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	10
4.3 ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2020/1201 ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	14
5. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ.....	20
6. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ .	21
7. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	22
8. ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	27
9. ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ	28
10. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	29
11. ΛΗΨΗ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	29
11.1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ Χ _F ΣΕ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟ Ή ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟ ΦΟΡΤΙΟ ΦΥΤΩΡΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ.....	29
11.2 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ Ή ΣΕ ΣΗΜΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΤΩΝ	30
11.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	30
11.4 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΕ ΤΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟ ΧΥΛΕΛΛΑ FASTIDIOSA	30
11.5 ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ ΦΥΤΩΝ – ΞΕΝΙΣΤΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΒΕΒΛΗΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ	33
11.6 ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΕΠΙΒΛΑΒΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ ΤΟΥ	33
11.7 ΜΕΤΡΑ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ	33
11.8 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ	34
11.9 ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ.....	35
11.10 ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	35
12. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ	36
13. ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.	36
14. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	36
15. ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	37

16. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	37
17. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	37

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ

Το βακτήριο *Xylella fastidiosa* (Well et Raju) είναι γνωστό από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα για τις σοβαρές ζημιές που προκαλεί στην Αμερικανική ήπειρο, ιδιαίτερα σε αμπέλια (ασθένεια Pierce), εσπεριδοειδή (ποικιλοχρωματική χλώρωση, citrus variegated chlorosis,) και πυρηνόκαρπα (αδροβακτηρίωση), ενώ προσβάλλει και πολλά άλλα καλλιεργούμενα φυτά, διάφορα καλλωπιστικά (ιδιαίτερα την πικροδάφνη), δασικά και ζιζάνια. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση βρέθηκε αρχικά στην επαρχία του Lecce της περιφέρειας της Απουλίας στη Νότια Ιταλία (Οκτώβριος 2013) να προσβάλλει ελαιόδεντρα, αργότερα, στην ίδια περιφέρεια της Ιταλίας, εξαπλώθηκε και στις επαρχίες Taranto και Brindisi. Τον Ιούλιο 2015 βρέθηκε στην Γαλλία, στην Κορσική και στην Κυανή Ακτή, σε καλλωπιστικά φυτά *Polygala myrtifolia*. Έκτοτε καταγράφεται επέκταση του βακτηρίου στην Ισπανία και την Πορτογαλία.

Η διαπίστωση της παρουσίας του *Xylella fastidiosa* (*Xf*) στον Ενωσιακό χώρο και η ταχύτατη εξάπλωση του οδήγησαν την Επιτροπή της Ε.Ε., στην ψήφιση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, για την λήψη προληπτικών μέτρων προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος της εισαγωγής και εξάπλωσης του *Xf* στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 και το άρθρο 3 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201 με θέμα: «Μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)», κάθε κράτος μέλος καταρτίζει σχέδιο έκτακτης ανάγκης με τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιήσει στην επικράτειά του, σε περίπτωση επιβεβαίωσης της παρουσίας ή υπόνοιας παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού.

Το παρόν κείμενο αποτελεί το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (Contingency Plan), που ετοιμάστηκε από την Αρμόδια Αρχή για την Φυτοϋγεία (Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ) και αποσκοπεί στο να θωρακίσει τη Χώρα και να αποτρέψει την είσοδο του βακτηρίου *Xf* στον Ελλαδικό Χώρο.

Στην περίπτωση που το βακτήριο *Xf* εντοπιστεί στον Ελλαδικό Χώρο, το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης περιλαμβάνει μέτρα για την εκρίζωση του.

2. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. **Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ

2. **Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 999/2001, (ΕΚ) αριθ. 396/2005, (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, (ΕΕ) αριθ. 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031, των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 και των οδηγιών του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ και 2008/120/ΕΚ και για την κατάργηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 854/2004 και (ΕΚ) αριθ. 882/2004, των οδηγιών του Συμβουλίου 89/608/ΕΟΚ, 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ, 91/496/ΕΟΚ, 96/23/ΕΚ, 96/93/ΕΚ και 97/78/ΕΚ και της απόφασης 92/438/ΕΟΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους)

3. **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2072** της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2019, για τη θέσπιση ενιαίων όρων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 690/2008 της Επιτροπής και την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2018/2019 της Επιτροπής

4. **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1702** της Επιτροπής της 1ης Αυγούστου 2019 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μέσω της κατάρτισης του καταλόγου των επιβλαβών οργανισμών προτεραιότητας.

5. **N. 2147/1952** (Α. 155). Περί προλήψεως και καταστολής των ασθeneιών και εχθρών των φυτών και περί οργανώσεως τη φυτοπαθολογικής Υπηρεσίας.

6. Το άρθρο 23 του **v. 4691/2020** «Ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα και άλλες διατάξεις» (Α' 108).

7. **ΠΔ 37 (Α' 94)**. Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των κανονισμών (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 095, 7.4.2017, σ. 1 και διορθωτικό ΕΕ L 137, 24.5.2017, σ. 40), για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση εφαρμογής των κανόνων για την υγεία των φυτών και (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 317, 23.11.2016, σ. 4 και διορθωτικό ΕΕ L317, 1.10.2020, σ. 39), σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών.

8. Εκτελεστικοί και Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμοί (ΕΕ) των Κανονισμών (ΕΕ) **(ΕΕ) 2016/2031** και **(ΕΕ) 2017/625**.

9. **ΚΥΑ 12681/352865/16-12-2021 (Β' 5931)**. Εξειδίκευση καταμερισμού αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών φυτοϋγειονομικού ελέγχου, ορισμός επίσημων υπαλλήλων φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών και καθορισμός διαδικασιών για τη διενέργεια των επίσημων

φυτοϋγειονομικών ελέγχων και άλλων επίσημων δραστηριοτήτων του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 (L 095 και διορθωτικό L 137), που διεξάγονται για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία.

10. **ΚΥΑ 5560/146601/2023 (Β' 3384)**. Εξειδίκευση καταμερισμού αρμοδιοτήτων στις δασικές υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, ορισμός των επίσημων υπαλλήλων δασικών φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών των δασικών υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου και καθορισμός διαδικασιών για τη διενέργεια των επίσημων φυτοϋγειονομικών ελέγχων και άλλων επίσημων δραστηριοτήτων του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 (L 095 και διορθωτικό L 137), που διεξάγονται για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία.

11. **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2020/1201**. Σχετικά με μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) στην Ένωση.

3. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ

3.1 ΞΕΝΙΣΤΕΣ

Ο επιβλαβής οργανισμός καραντίνας *Xf* έχει ευρύ φάσμα ξενιστών, πάνω από 28 οικογένειες και 160 είδη φυτών, στους οποίους περιλαμβάνονται το αμπέλι, η αμυγδαλιά, η ροδακινιά (γενικά τα πυρηνόκαρπα), η πικροδάφνη, ο πλάτανος, τα εσπεριδοειδή, η βελανιδιά, η ελιά, το δαφνάκι, οι ευκάλυπτοι, οι μυρτιές, το πολύγαλα, οι ακακίες, οι αρτεμίσιες, ο καφέ, η μαγνόλια, η μολόχα, η γλυστρίδα, το σόργο, η μηδική κ.α.

Στους ξενιστές περιλαμβάνονται και πολλά συνήθη ζιζάνια τα οποία δεν εμφανίζουν τυπικά συμπτώματα προσβολής, εντούτοις όμως αποτελούν εστίες του βακτηρίου και πηγές μόλυνσης (reservoir) των καλλιεργούμενων φυτών.

Ο κατάλογος των φυτών που είναι γνωστό ότι είναι ευπαθή σε ένα ή περισσότερα υποείδη του *Xf* βρίσκεται στα παραρτήματα I και II του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

3.2 ΥΠΟΕΙΔΗ

Υπάρχουν τέσσερα (4) διαφορετικά υποείδη του γένους *Xylella*:

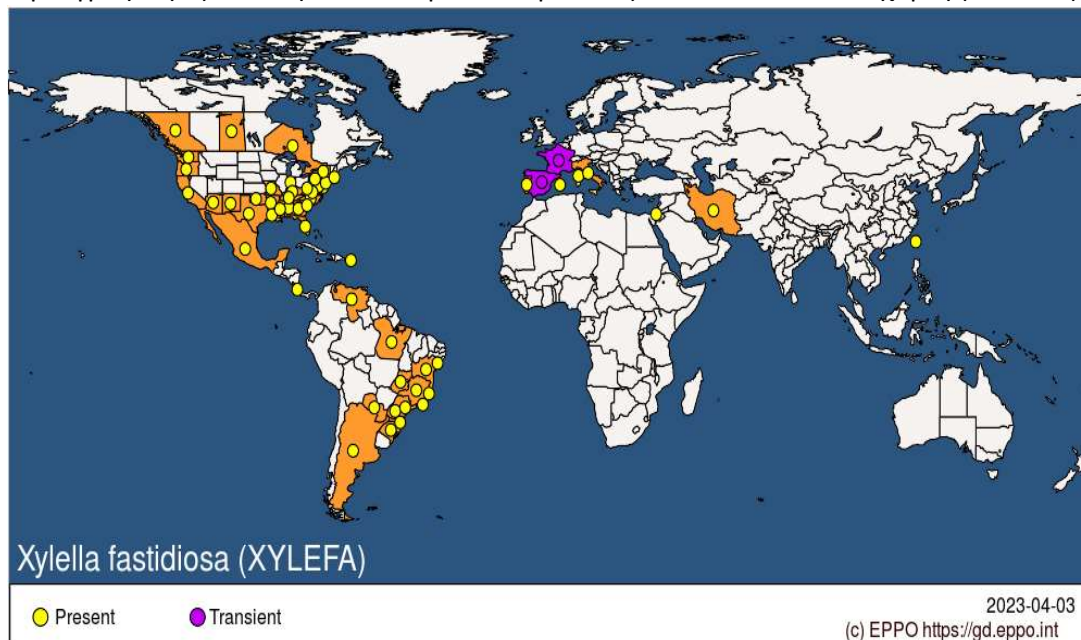
- (i) Το *X. fastidiosa* subsp. *fastidiosa*, που προκαλεί την ασθένεια του Pierce των αμπελιών;
- (ii) Το *X. fastidiosa* subsp. *sandyi*, που προκαλεί κάψιμο των φύλλων στην ροδοδάφνη,
- (iii) Το *X. fastidiosa* subsp. *multiplex*, που προκαλεί κάψιμο των φύλλων σε εύρος ξενιστών όπως αμυγδαλιά, ροδακινιά κ.α., και
- (iv) Το *X. fastidiosa* subsp. *rauca*, που προκαλεί ποικιλοχρωματική χλώρωση των εσπεριδοειδών και κάψιμο φύλλων στα φυτά καφέ.

Γενικά, κάθε υποείδος βρέθηκε σε αρκετούς ξενιστές π.χ. το *X. fastidiosa* subsp. *fastidiosa*, που προσβάλλει εκτός του αμπελιού και τη μηδική, ενώ μαζί με το *X. fastidiosa* subsp. *multiplex* προκαλεί κάψιμο φύλλων στην αμυγδαλιά. Παρόλα αυτά, υπάρχουν σημαντικές

διαφορές των υποειδών ανά ξενιστή, που τονίζει την αναγκαιότητα την ορθής εργαστηριακής αναγνώρισης σε επίπεδο υποείδους.

3.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΘΟΓΟΝΟΥ

Η γεωγραφική εξάπλωση του παθογόνου παρουσιάζεται στον ακόλουθο χάρτη (Εικόνα 1).

Εικόνα 1. Χάρτης γεωγραφικής εξάπλωσης του φυτοπαθογόνου βακτηρίου *Xylella fastidiosa*.

3.4 ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

A. Το βακτήριο *Xf* αποτελεί επιβλαβή οργανισμό καραντίνας σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/2072.

B. Το βακτήριο *Xf* περιλαμβάνεται στον κατάλογο επιβλαβών οργανισμών καραντίνας - προτεραιότητας για την ΕΕ σύμφωνα με τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1702.

Γ. Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2020/1201, σχετικά με μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) στην Ένωση.

3.5 ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Το *Xf* είναι ένα βακτήριο που εγκαθίσταται και πολλαπλασιάζεται στα αγγεία του ενεργού ξύλου, τα οποία αποφράσσει περιορίζοντας την τροφοδοσία του προσβεβλημένου φυτού με νερό και θρεπτικά στοιχεία. Τα συμπτώματα της προσβολής, πέρα από μια σταδιακή καχεξία, γίνονται πιο αισθητά κατά τη θερινή περίοδο και στις αρχές φθινοπώρου, όταν η έλλειψη νερού και θρεπτικών στοιχείων είναι πιο έντονη, αρχικά με χλωρώσεις, ξηράσεις φύλλων και βλαστών και αργότερα με μάρανση, μείωση παραγωγής και σταδιακά ξήρανση ολόκληρου του δέντρου. Τα συμπτώματα περιγράφονται από τους Ιταλούς ότι είναι παρόμοια με εκείνα που προκαλούνται από το μύκητα *Verticillium dahliae* (αδρομύκωση),

με τη διαφορά όμως ότι στην περίπτωση του βακτηρίου *Xf*, εκδηλώνεται κίτρινη διαχωριστική γραμμή μεταξύ του ξηρού και του πράσινου μέρους των συμπτωματικών φυτών .

3.6 ΜΕΤΑΔΟΣΗ

Ο πολλαπλασιασμός του *Xf* περιορίζεται από τις χαμηλές θερμοκρασίες του χειμώνα, γι' αυτό τα συμπτώματα που προκαλεί εμφανίζονται πιο έντονα σε περιοχές που επικρατούν ήπιες ατμοσφαιρικές θερμοκρασίες κατά τη χειμερινή περίοδο.

Οι κυριότεροι τρόποι να εισαχθεί το παθογόνο σε μία περιοχή είναι με τα φυτά προς φύτευση και με τα έντομα-φορείς, συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης των εντόμων - φορέων που ενδέχεται να μεταφερθούν πάνω στα φυτά. Σημειώνεται ότι η εισαγωγή στην Ε.Ε φυτών αμπέλου και εσπεριδοειδών από τρίτες χώρες απαγορεύεται σύμφωνα με το παράρτημα VI του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072, ωστόσο ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός έχει και άλλα φυτά ξενιστές και πολλά από αυτά, όπως ανθοκομικά φυτά, εισάγονται στην Ε.Ε σε μεγάλες ποσότητες και υπό συνθήκες κατά τη μεταφορά τους που ευνοούν την επιβίωση του βακτηρίου ή των εντόμων φορέων του.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), η πιθανότητα εισαγωγής του βακτηρίου σε μία περιοχή με καρπούς ή φυτικά τμήματα που περιλαμβάνουν αγγειώδεις αγωγούς ιστούς (ξύλο) μη προοριζόμενα για χρήση ως πολλαπλασιαστικό υλικό, είναι αμελητέα, και με σπόρους, κομμένα άνθη και διακοσμητικό φύλλωμα χαμηλή. Επίσης, το παθογόνο δεν μεταδίδεται μηχανικά με το φυτικό χυμό από ασθενή φυτά.

Στη φύση, το παθογόνο εξαπλώνεται με έντομα τα οποία τρέφονται από τις αγγειώδεις δεσμίδες των φυτών. Αν και γενικά θεωρείται ότι όλα τα μυζητικού τύπου έντομα που τρέφονται από τις αγγειώδεις δεσμίδες των φυτών είναι πιθανοί φορείς του βακτηρίου, μέχρι σήμερα έχουν ταυτοποιηθεί ως φορείς της ασθένειας Ημίπτερα έντομα της ομάδας των Αυχενόρρυχων (είδη γνωστά κυρίως ως τζιτζικάκια και τζιτζίκια). Τουλάχιστο 38 είδη της οικογένειας των Cicadellidae (υποοικογένεια Cicadellinae) (κν. τζιτζικάκια) και έξι είδη των οικογενειών Aphrophoridae και Cercopidae (κν. τζιτζικάκια) έχουν ταυτοποιηθεί ως φορείς του βακτηρίου σε περιοχές της Αμερικής όπου το παθογόνο ενδημεί. Στην Ευρώπη ωστόσο, τα είδη της υποοικογένειας Cicadellinae είναι λίγα και σημαντικότερο ρόλο ως φορείς του βακτηρίου έχουν τα έντομα που ανήκουν στην οικογένεια Aphrophoridae. Στην Ελλάδα τα πιο συχνά είδη αυτής της οικογένειας είναι τα: *Philaenus spumarius*, *Neophilaenus campestris*, *Lepyronia coleoptrata*, *Philaenus signatus* και *Aphrophora alni*. Μεταξύ αυτών σημαντικότερο ρόλο έχουν τα δύο πρώτα καθώς έχουν ευρεία γεωγραφική εξάπλωση και εμφανίζουν σε αρκετές περιπτώσεις υψηλές πληθυσμιακές πυκνότητες. Το *P. spumarius* έχει ταυτοποιηθεί ως φορέας του βακτηρίου στην πρόσφατη εμφάνιση της ασθένειας σε ελαιόδεντρα στην Ιταλία.

3.7 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα χημικά μέσα για καταπολέμηση του βακτηρίου *Xf* όταν εντοπιστεί η προσβολή. Ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισής του είναι η λήψη προληπτικών μέτρων που να αποτρέπουν την εγκατάστασή του. **Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνεται η χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού (φυταρίων, δενδρυλλίων και εμβολίων), η αντιμετώπιση των μυζητικών εντόμων καθώς και καλλιεργητικά μέτρα καταστροφής των ζιζανίων - ξενιστών. Σε περίπτωση εντοπισμού της προσβολής στη καλλιέργεια, ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ η καταστροφή όλων των προσβεβλημένων φυτών με κάψιμο.**

Η Χώρα μας θεωρείται επί του παρόντος απαλλαγμένη από τον εν λόγω επιβλαβή οργανισμό και ως εκ τούτου το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ στοχεύει στην παρεμπόδιση της εισαγωγής του στο Ελλαδικό Χώρο μέσω των αυξημένων και προσεκτικών φυτοϋγειονομικών ελέγχων φορτίων που έχουν αυξημένο κίνδυνο καθώς και επισκοπήσεων σε φυτείες με ευπαθείς ξενιστές αλλά και σε φυτώρια.

4. - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2020/1201.

Για τους σκοπούς του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός»: *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) και οποιοδήποτε υποείδος αυτού,
- β) «φυτά-ξενιστές»: όλα τα φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων, τα οποία ανήκουν στα γένη ή τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα I του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201,
- γ) «συγκεκριμένα φυτά»: φυτά-ξενιστές για φύτευση, εκτός των σπόρων, τα οποία ανήκουν στα γένη ή τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201 και για τα οποία είναι γνωστό ότι είναι ευπαθή σε ορισμένο υποείδος του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

4.2 ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ, ΦΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

1) Επίσημοι έλεγχοι κατά την είσοδο στην ΕΕ

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποδέσμευση των αποστολών συγκεκριμένων φυτών αποτελεί ο Φυτοϋγειονομικός Έλεγχος από την Οικεία Υπηρεσία Φυτοϋγειονομικού ελέγχου (Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής - ΔΑΟΚ ή Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου - ΠΚΠΦ,Π&ΦΕ) του Συνοριακού Σταθμού Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Χώρας.

Όλα τα φορτία φυτών-ξενιστών, τα οποία εισάγονται στην Ένωση από τρίτη χώρα, ελέγχονται επίσημα στον συνοριακό σταθμό ελέγχου πρώτης άφιξης στην Ένωση.

Στην περίπτωση φυτών-ξενιστών που κατάγονται από περιοχές στις οποίες είναι γνωστό ότι απαντά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός, η αρμόδια αρχή του συνοριακού σταθμού φυτοϋγειονομικού ελέγχου διενεργεί επιθεώρηση, η οποία συνίσταται σε δειγματοληψία και εξέταση της παρτίδας των συγκεκριμένων φυτών για την επιβεβαίωση της απουσίας του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, με χρήση συστήματος δειγματοληψίας ικανού να εξακριβώσει την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 %, με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 80 %, σύμφωνα με το ISPM αριθ. 31.

Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται για τα φυτά-ξενιστές τα οποία έχουν καλλιεργηθεί *in vitro* καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου παραγωγής και μεταφέρονται μέσα σε διαφανή δοχεία υπό άσηπτες συνθήκες.

2) Εισαγωγή στην Ένωση φυτών – ξενιστών καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία είναι γνωστό ότι δεν απαντά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός.

Τα φυτά-ξενιστές καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία είναι γνωστό ότι δεν απαντά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός επιτρέπεται να εισαχθούν στην Ένωση μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η εθνική υπηρεσία φυτοπροστασίας της οικείας τρίτης χώρας έχει γνωστοποιήσει γραπτώς στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πως ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός είναι γνωστό ότι δεν απαντά στη χώρα, με βάση επιθεωρήσεις, δειγματοληψίες και μοριακές εξετάσεις από την αρμόδια αρχή, της τρίτης χώρας, με χρήση κάποιας από τις μεθόδους που παρατίθενται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201 και σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της EFSA για τη διενέργεια ερευνών επισκόπησης για την *Xylella fastidiosa* με στατιστικά ορθό τρόπο και με βάση τον κίνδυνο, ο σχεδιασμός της έρευνας και το σύστημα δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται είναι ικανά να εντοπίζουν την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % σε εθνικό επίπεδο, με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 80 %,
- β) τα φυτά-ξενιστές συνοδεύονται από πιστοποιητικό φυτοϋγείας, στο τμήμα «Συμπληρωματική δήλωση» του οποίου δηλώνεται ότι ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός δεν απαντά στη χώρα,
- γ) τα φυτά ξενιστές έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που υπόκειται σε ετήσια επιθεώρηση από την αρμόδια αρχή της Τρίτης χώρας και, όπως αρμόζει ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου, με δειγματοληψία και εξετάσεις, όπως παρατίθεται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, η οποία διενεργείται σε κατάλληλες χρονικές στιγμές στα εν λόγω φυτά για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού,

- δ) τα φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων, των ειδών *Coffea*, *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. και *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb, έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που υπόκειται σε ετήσια επιθεώρηση από την αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας, με δειγματοληψία και εξετάσεις, όπως παρατίθεται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, η οποία διενεργείται σε κατάλληλες χρονικές στιγμές στα εν λόγω φυτά για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, με χρήση συστήματος δειγματοληψίας ικανού να εξακριβώσει την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 80 %,
- ε) κατά την είσοδό τους στην Ένωση τα φυτά-ξενιστές υποβλήθηκαν σε έλεγχο από την αρμόδια αρχή του συνοριακού σταθμού φυτοϋγειονομικού ελέγχου, σύμφωνα με την παράγραφο (1), και δεν διαπιστώθηκε παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

3) Εισαγωγή στην Ένωση φυτών – ξενιστών που κατάγονται από απαλλαγμένη από τον επιβλαβή οργανισμό περιοχή μιας προσβεβλημένης χώρας.

Τα φυτά-ξενιστές καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία είναι γνωστό ότι απαντά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός επιτρέπεται να εισαχθούν στην Ένωση μόνον εάν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα φυτά-ξενιστές κατάγονται από περιοχή την οποία ο εθνικός οργανισμός φυτοπροστασίας της τρίτης χώρας έχει κηρύξει απαλλαγμένη από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό, σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα και με βάση επίσημες έρευνες επισκόπησης βάσει δειγματοληψιών και εξετάσεων με χρήση κάποιων από τις μεθόδους που παρατίθενται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της EFSA για τη διενέργεια ερευνών επισκόπησης για την *Xylella fastidiosa* με στατιστικά ορθό τρόπο και με βάση τον κίνδυνο, ο σχεδιασμός της έρευνας και το σύστημα δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται είναι ικανά να εντοπίζουν την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 %, με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 80 %,
- β) ο εθνικός οργανισμός προστασίας φυτών της τρίτης χώρας έχει γνωστοποιήσει γραπτώς στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ονομασία της εν λόγω περιοχής,
- γ) τα φυτά-ξενιστές συνοδεύονται από πιστοποιητικό φυτοϋγείας, στο τμήμα «Τόπος καταγωγής» του οποίου δηλώνεται ότι τα εν λόγω φυτά έχουν παραμείνει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους στην περιοχή που αναφέρεται στο στοιχείο α), με ρητή αναφορά στην ονομασία της περιοχής,
- δ) τα φυτά ξενιστές έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που υπόκειται σε ετήσια επιθεώρηση από την αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας και, όπως αρμόζει ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου, με δειγματοληψία και εξετάσεις, όπως παρατίθεται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, η οποία διενεργείται σε κατάλληλες χρονικές στιγμές στα εν λόγω φυτά για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού,

- ε) τα φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων, των ειδών *Coffea*, *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. και *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb, έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που υπόκειται σε ετήσια επιθεώρηση από την αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας, με δειγματοληψία και εξετάσεις, όπως παρατίθεται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, η οποία διενεργείται σε κατάλληλες χρονικές στιγμές στα εν λόγω φυτά για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, με χρήση συστήματος δειγματοληψίας ικανού να εξακριβώσει την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 80 %
- στ) κατά την είσοδό τους στην Ένωση τα φυτά-ξενιστές υποβλήθηκαν σε έλεγχο από την αρμόδια αρχή του συνοριακού σταθμού φυτοϋγειονομικού ελέγχου, σύμφωνα με την παράγραφο (1), και δεν διαπιστώθηκε παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

4) Εισαγωγή στην Ένωση φυτών – ξενιστών που κατάγονται από απαλλαγμένο από τον επιβλαβή οργανισμό τόπο παραγωγής μιας προσβεβλημένης χώρας.

Τα φυτά-ξενιστές καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία είναι γνωστό ότι απαντά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός επιτρέπεται να εισαχθούν στην Ένωση μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα φυτά-ξενιστές κατάγονται από τόπο παραγωγής που έχει εγκριθεί από την εθνική υπηρεσία φυτοπροστασίας της Τρίτης χώρας ως απαλλαγμένος από τον επιβλαβή οργανισμό,
- β) η εθνική υπηρεσία φυτοπροστασίας της τρίτης χώρας έχει διαβιβάσει γραπτώς στην Επιτροπή τον κατάλογο των τόπων παραγωγής που είναι απαλλαγμένοι από επιβλαβείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της γεωγραφικής θέσης τους μέσα στη χώρα,
- γ) τα φυτά-ξενιστές συνοδεύονται από πιστοποιητικό φυτοϋγείας στο οποίο αναφέρονται τα εξής:
- i) στο τμήμα «Συμπληρωματική δήλωση» δηλώνεται ότι τα φυτά- ξενιστές έχουν αναπτυχθεί καθ' όλο τον κύκλο παραγωγής τους σε έναν ή περισσότερους τόπους τους οποίους η εθνική υπηρεσία φυτοπροστασίας έχει εγκρίνει ως απαλλαγμένους από τον επιβλαβή οργανισμό και ότι τα φυτά- ξενιστές έχουν μεταφερθεί μέσα σε κλειστά δοχεία ή συσκευασίες, ώστε να διασφαλίζεται ότι η προσβολή από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό μέσω των διαβιβαστών του είναι αδύνατη,
- ii) στο τμήμα «Τόπος καταγωγής» αναφέρεται η ονομασία ή ο κωδικός του ή των απαλλαγμένων από τον επιβλαβή οργανισμό τόπων παραγωγής,
- δ) κατά την είσοδό τους στην Ένωση τα φυτά-ξενιστές υποβλήθηκαν σε έλεγχο από την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο (1), και δεν διαπιστώθηκε παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

Τα φυτά-ξενιστές καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία είναι γνωστό ότι απαντά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός, τα οποία έχουν αναπτυχθεί in vitro καθ' όλη τη

διάρκεια του κύκλου παραγωγής, επιτρέπεται να εισαχθούν στην Ένωση μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα φυτά-ξενιστές πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) έχουν παραχθεί από σπόρους·
 - ii) έχουν αναπαραχθεί, υπό άσηπτες συνθήκες, από μητρικά φυτά που έχουν παραμείνει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους σε περιοχή απαλλαγμένη από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό και τα οποία εξετάστηκαν και βρέθηκαν απαλλαγμένα από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό,
 - iii) έχουν αναπαραχθεί, υπό άσηπτες συνθήκες, από μητρικά φυτά που καλλιεργήθηκαν σε τόπο που είναι απαλλαγμένος από τον επιβλαβή οργανισμό και τα οποία εξετάστηκαν και βρέθηκαν απαλλαγμένα από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό,
- β) τα φυτά-ξενιστές καλλιεργήθηκαν σε τόπο παραγωγής που έχει εγκριθεί από την εθνική υπηρεσία φυτοπροστασίας ως απαλλαγμένος από τον επιβλαβή οργανισμό,
- γ) η εθνική υπηρεσία φυτοπροστασίας της τρίτης χώρας έχει διαβιβάσει γραπτώς στην Επιτροπή τον κατάλογο των τόπων παραγωγής που είναι απαλλαγμένοι από επιβλαβείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της γεωγραφικής θέσης τους μέσα στη χώρα,
- δ) τα φυτά-ξενιστές συνοδεύονται από πιστοποιητικό φυτοϋγείας στο οποίο αναφέρονται τα εξής:
 - i) στο τμήμα «Συμπληρωματική δήλωση» δηλώνεται ότι τα φυτά- ξενιστές έχουν αναπτυχθεί *in vitro* καθ' όλο τον κύκλο παραγωγής τους σε έναν ή περισσότερους τόπους τους οποίους η εθνική υπηρεσία φυτοπροστασίας έχει εγκρίνει ως απαλλαγμένους από τον επιβλαβή οργανισμό και ότι τα φυτά-ξενιστές έχουν μεταφερθεί μέσα σε κλειστά δοχεία ή συσκευασίες, ώστε να διασφαλίζεται ότι η προσβολή από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό ή από οποιονδήποτε από τους διαβιβαστές του είναι αδύνατη·
 - ii) στο τμήμα «Τόπος καταγωγής» αναφέρεται η ονομασία ή ο κωδικός του απαλλαγμένου από τον επιβλαβή οργανισμό τόπου παραγωγής.

4.3 ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2020/1201 ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

A. Τα φυτά προς φύτευση που μετακινούνται εντός της Ένωσης συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των άρθρων 78 έως 95 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031. Στην περίπτωση των συγκεκριμένων φυτών που μετακινούνται εντός προσβεβλημένων ζωνών, εντός ζωνών ασφάλειας και από ζώνες ασφάλειας προς τις αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες, συγκεκριμένων φυτών τα οποία καλλιεργήθηκαν για μέρος της ζωής τους εντός οριοθετημένης περιοχής, πληρούνται οι ακόλουθες συμπληρωματικές προϋποθέσεις:

- α) εάν μετακινούνται μόνον εντός των προσβεβλημένων ζωνών, η ένδειξη «Προσβεβλημένη ζώνη – ΧΥΛΕΦΑ» προστίθεται δίπλα στον κωδικό ιχνηλασιμότητας που αναφέρεται στο παράρτημα VII μέρος Α σημείο 1ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.
- β) εάν μετακινούνται εντός της ζώνης ασφαλείας, ή από τη ζώνη ασφαλείας στην προσβεβλημένη ζώνη, η ένδειξη «Ζώνη ασφαλείας και προσβεβλημένη ζώνη – ΧΥΛΕΦΑ» προστίθεται δίπλα στον κωδικό ιχνηλασιμότητας που αναφέρεται στο παράρτημα VII μέρος Α σημείο 1ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.

Β. Στους ελέγχους κατά την μετακίνηση συγκεκριμένων φυτών διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

1) Μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, συγκεκριμένων φυτών που έχουν καλλιεργηθεί σε εγκεκριμένους τόπους παραγωγής που βρίσκονται εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής.

Η μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και η μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, συγκεκριμένων φυτών τα οποία έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο παραγωγής που βρίσκεται εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής μπορεί να επιτραπεί μόνον όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα συγκεκριμένα φυτά καλλιεργήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου παραγωγής τους σε τόπο που έχει εγκριθεί από την αρμόδια υπηρεσία του Κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 24 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201 ή βρίσκονταν σε τέτοιο τόπο για τα τρία τελευταία έτη τουλάχιστον,
- β) καθ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης των συγκεκριμένων φυτών, δεν εντοπίστηκε παρουσία ούτε του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού ούτε των διαβιβαστών του στον τόπο παραγωγής,
- γ) τα συγκεκριμένα φυτά υποβάλλονται σε φυτοϋγειονομικές αγωγές εναντίον του πληθυσμού διαβιβαστών, σε όλα τα στάδια ζωής του, σε κατάλληλες εποχές του έτους, προκειμένου να παραμείνουν απαλλαγμένα από διαβιβαστές του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού. Οι αγωγές αυτές περιλαμβάνουν αποτελεσματικές χημικές, βιολογικές ή μηχανικές μεθόδους, όπως αρμόζει, με συνεκτίμηση των τοπικών συνθηκών.
- δ) τα συγκεκριμένα φυτά μεταφέρονται διαμέσου ή εντός της οριοθετημένης περιοχής μέσα σε κλειστά δοχεία ή συσκευασίες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι αδύνατη η προσβολή από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό ή από οποιονδήποτε από τους διαβιβαστές του,
- ε) όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον χρόνο της μετακίνησης, τα συγκεκριμένα φυτά έχουν υποβληθεί σε μοριακή εξέταση για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού μέσω κάποιας από τις μεθόδους που αναφέρονται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, με χρήση συστήματος δειγματοληψίας ικανού να εξακριβώσει την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 80 %.

2) Μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, συγκεκριμένων φυτών στα οποία δεν έχει εντοπιστεί ποτέ προσβολή εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής.

Η μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και η μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, συγκεκριμένων φυτών στα οποία δεν έχει εντοπιστεί ποτέ προσβολή εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής μπορεί να επιτραπεί μόνον όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα συγκεκριμένα φυτά καλλιεργήθηκαν σε τόπο που ανήκει σε επαγγελματία εγγεγραμμένο σε μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 65 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031·
- β) τα συγκεκριμένα φυτά ανήκουν σε είδη φυτών τα οποία έχουν καλλιεργηθεί για τουλάχιστον ένα μέρος της ζωής τους σε οριοθετημένη περιοχή και έχουν υποβληθεί, επί τρία έτη από τον καθορισμό της οριοθετημένης περιοχής, σε δραστηριότητες έρευνας επισκόπησης χωρίς να διαπιστωθεί ποτέ προσβολή από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό,
- γ) τα είδη των συγκεκριμένων φυτών που αναφέρονται στο στοιχείο β) έχουν δημοσιευτεί στη βάση δεδομένων της Επιτροπής με τα φυτά ξενιστές στα οποία δεν καταγραφεί προσβολή στη συγκεκριμένη οριοθετημένη περιοχή,
- δ) τα συγκεκριμένα φυτά υποβάλλονται σε φυτοϋγειονομικές αγωγές εναντίον του πληθυσμού διαβιβαστών, σε όλα τα στάδια ζωής του, σε κατάλληλες εποχές του έτους, προκειμένου να παραμείνουν απαλλαγμένα από διαβιβαστές του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού. Οι αγωγές αυτές περιλαμβάνουν αποτελεσματικές χημικές, βιολογικές ή μηχανικές μεθόδους, όπως αρμόζει, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες,
- ε) όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον χρόνο της μετακίνησης, οι παρτίδες των συγκεκριμένων φυτών υποβλήθηκαν σε επιθεώρηση και μοριακή εξέταση από την αρμόδια αρχή, με χρήση συστήματος δειγματοληψίας ικανού να εξακριβώσει την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 95 %,
- στ) όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον χρόνο της μετακίνησης, οι παρτίδες των συγκεκριμένων φυτών υποβλήθηκαν σε φυτοϋγειονομικές αγωγές εναντίον όλων των διαβιβαστών του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

3) Μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, συγκεκριμένων φυτών που έχουν καλλιεργηθεί *in vitro* εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής καθ' όλο τον κύκλο παραγωγής τους.

Η μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και η μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, συγκεκριμένων φυτών τα οποία έχουν καλλιεργηθεί *in vitro* εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής καθ' όλο τον

κύκλο παραγωγής τους μπορεί να επιτραπεί μόνον όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα συγκεκριμένα φυτά καλλιεργήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου παραγωγής τους σε τόπο που έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 24 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201,
- β) τα συγκεκριμένα φυτά έχουν καλλιεργηθεί σε διαφανή δοχεία υπό άσηπτες συνθήκες και πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) έχουν παραχθεί από σπόρους,
 - ii) έχουν αναπαραχθεί υπό άσηπτες συνθήκες από μητρικά φυτά που έχουν παραμείνει καθ' όλη τη ζωή τους σε περιοχή του εδάφους της Ένωσης απαλλαγμένη από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό και τα οποία έχουν εξεταστεί και έχουν βρεθεί απαλλαγμένα από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό·
 - iii) έχουν αναπαραχθεί, υπό άσηπτες συνθήκες, από μητρικά φυτά που έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που πληροί τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 19, και που έχουν εξεταστεί και βρέθηκαν απαλλαγμένα από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό με χρήση συστήματος δειγματοληψίας ικανού να εξακριβώσει την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 95 %·
- γ) τα συγκεκριμένα φυτά μεταφέρονται διαμέσου ή εντός οριοθετημένων περιοχών μέσα σε δοχείο και υπό άσηπτες συνθήκες, ώστε να αποκλείεται η πιθανότητα προσβολής από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό μέσω των διαβιβαστών του.

4) Μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, φυτών *Vitis* σε λήθαργο τα οποία έχουν καλλιεργηθεί για μέρος της ζωής τους εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής.

Η μετακίνηση εκτός οριοθετημένης περιοχής και η μετακίνηση από αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες προς ζώνες ασφαλείας, φυτών *Vitis* σε λήθαργο που προορίζονται για φύτευση, εκτός των σπόρων, και τα οποία έχουν καλλιεργηθεί για μέρος της ζωής τους εντός της εν λόγω οριοθετημένης περιοχής και έχουν καταγραφεί ως συγκεκριμένα φυτά για την εν λόγω οριοθετημένη περιοχή, μπορεί να επιτραπεί μόνον όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα φυτά καλλιεργήθηκαν σε τόπο που ανήκει σε επαγγελματία εγγεγραμμένο σε μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 65 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031,
- β) όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον χρόνο της μετακίνησης, τα φυτά υποβλήθηκαν σε κατάλληλη αγωγή με θερμοθεραπεία σε εγκατάσταση αγωγής εγκεκριμένη και εποπτευόμενη από την αρμόδια αρχή για τον σκοπό αυτόν, με βύθιση των φυτών σε νερό θερμοκρασίας 50 °C επί 45 λεπτά.

5) Μετακίνηση εντός προσβεβλημένων ζωνών, εντός ζωνών ασφάλειας και από ζώνες ασφάλειας προς τις αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες, συγκεκριμένων

φυτών τα οποία καλλιεργήθηκαν για μέρος της ζωής τους εντός οριοθετημένης περιοχής.

Η μετακίνηση εντός προσβεβλημένων ζωνών, εντός ζωνών ασφαλείας, και από ζώνες ασφαλείας προς τις αντίστοιχες προσβεβλημένες ζώνες, συγκεκριμένων φυτών τα οποία καλλιεργήθηκαν τουλάχιστον για μέρος της ζωής τους εντός οριοθετημένης περιοχής μπορεί να επιτραπεί μόνον όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα συγκεκριμένα φυτά καλλιεργήθηκαν σε τόπο που ανήκει σε επαγγελματία εγγεγραμμένο σε μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 65 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031,
- β) ο εν λόγω τόπος υπόκειται σε ετήσια δειγματοληψία και εξετάσεις από την αρμόδια αρχή για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, σύμφωνα με τις πληροφορίες που αναφέρονται στη κάρτα έρευνας επιβλαβούς οργανισμού της EFSA για την *Xylella fastidiosa*,
- γ) τα αποτελέσματα της ετήσιας επιθεώρησης και της εξέτασης αντιπροσωπευτικού δείγματος επιβεβαιώνουν την απουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού,
- δ) τα συγκεκριμένα φυτά υποβάλλονται σε φυτοϋγειονομικές αγωγές εναντίον του πληθυσμού διαβιβαστών, σε όλα τα στάδια ζωής του, σε κατάλληλες εποχές του έτους, προκειμένου να παραμείνουν απαλλαγμένα από διαβιβαστές του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού. Οι αγωγές αυτές περιλαμβάνουν αποτελεσματικές χημικές, βιολογικές ή μηχανικές μεθόδους, όπως αρμόζει, με συνεκτίμηση των τοπικών συνθηκών,
- ε) οι επαγγελματίες ζητούν από το πρόσωπο που παραλαμβάνει τα φυτά αυτά να υπογράψει δήλωση στην οποία να βεβαιώνεται ότι τα εν λόγω φυτά δεν πρόκειται να μετακινηθούν εκτός των εν λόγω ζωνών.

6) Μετακίνηση εντός της Ένωσης, συγκεκριμένων φυτών τα οποία δεν έχουν καλλιεργηθεί ποτέ εντός οριοθετημένης περιοχής.

Τα συγκεκριμένα φυτά τα οποία δεν έχουν καλλιεργηθεί ποτέ εντός οριοθετημένης περιοχής επιτρέπεται να μετακινούνται εντός της Ένωσης μόνον εφόσον έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) ανήκει σε επαγγελματία εγγεγραμμένο σε μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 65 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 και υπόκειται σε ετήσια επιθεώρηση από την αρμόδια αρχή·
- β) υποβάλλεται σε δειγματοληψία και εξετάσεις, όπως αρμόζει για το εκάστοτε επίπεδο κινδύνου, για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, με χρήση κάποιας από τις μεθόδους εξέτασης που παρατίθενται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού 2020/1201 και λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που αναφέρονται στην κάρτα έρευνας επιβλαβούς οργανισμού της EFSA για την *Xylella fastidiosa*.

Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγραφο, τα φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων, των γενών ή των ειδών *Coffea*, *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. και *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb, επιτρέπεται να μετακινηθούν εντός της Ένωσης για πρώτη φορά μόνον όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που υποβάλλεται σε ετήσια επιθεώρηση από την αρμόδια αρχή,
- β) ο εν λόγω τόπος υποβάλλεται σε δειγματοληψία και εξετάσεις για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, με συνεκτίμηση των πληροφοριών που περιέχονται στην κάρτα έρευνας επιβλαβούς οργανισμού της Αρχής για την *Xylella fastidiosa* και με χρήση συστήματος δειγματοληψίας ικανού να εξακριβώσει την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 80 %.

Γ. Τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων τους ΥπαΑΤ, στις περιοχές ευθύνης τους διενεργούν ελέγχους στην εσωτερική αγορά (φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα ενδοκοινοτικής απόκτησης, καθώς και εγχώρια παραγόμενα) σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στη φυτοϋγειονομική νομοθεσία και ειδικότερα στο Π.Δ 37/2021 (Α' 94) και στην Κ.Υ.Α 12681/352865/16-12-2021 (Β' 5931).

Ενημερώνουν με κάθε πρόσφορο μέσο όλους τους εμπλεκόμενους (φυτώρια, σημεία πώλησης καλλωπιστικών φυτών και πολλαπλασιαστικού υλικού, εταιρειών διεθνών μεταφορών, παραγωγών, συνεταιρισμών, γεωπόνων του δημοσίου και ιδιωτών, τελωνειακών, Δήμων και Εργολάβων δημοσίων κηποτεχνικών έργων) για το φυτοϋγειονομικό καθεστώς του επιβλαβούς οργανισμού *Xf*, και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/1201.

Εντατικοποιούν του ελέγχους σε όλες τις επιχειρήσεις που διακινούν φυτά προς φύτευση από χώρες της Ε.Ε στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού *Xf* (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, κλπ).

Οι έλεγχοι περιλαμβάνουν:

- α) την τήρηση της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας από τους υπόχρεους εγγραφής στο φυτοϋγειονομικό μητρώο (τήρηση αρχείων, ιχνηλασιμότητα, κ.α),
- β) δειγματοληψία σε κάθε νέα διακινούμενη αποστολή φυτών - ξενιστών του *Xf*.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Π.Δ 37/2021 (Α' 94):

«... 3. Όποιος διακινεί εντός της Ένωσης, εισάγει ή εξάγει οποιοδήποτε φυτό, φυτικό προϊόν ή άλλο αντικείμενο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 7 του άρθρου 9 και παρ. 3 του άρθρου 15 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και της παρ. 1 του άρθρου 100 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, γνωστοποιεί γραπτά ή ηλεκτρονικά στην κατά τόπο αρμόδια αρχή της περ. γ' του άρθρου 3 του παρόντος την άφιξη ή την αποστολή του.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, οι επαγγελματίες/υπεύθυνοι επιχειρήσεων, όταν υποπτεύονται ή αντιλαμβάνονται την παρουσία ενός επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας σε φυτά, φυτικά προϊόντα ή άλλα αντικείμενα που είναι ή ήταν υπό τον έλεγχό τους, ενημερώνουν σχετικά την αρμόδια αρχή και λαμβάνουν, κατά περίπτωση, τα μέτρα του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.

5. Αν οποιοδήποτε πρόσωπο, εκτός αυτών της παρ. 4 του παρόντος άρθρου, αντιληφθεί την παρουσία ενωσιακού επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας ή δικαιολογημένα έχει υπόνοιες για τέτοια παρουσία, λαμβάνει τα μέτρα του άρθρου 15 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031....»

Δ. Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου ενημερώνουν και συνεργάζονται με την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα καθώς και λοιπές υπηρεσίες που διενεργούν ελέγχους στο εσωτερικό της χώρας. Σκοπός της ενημέρωσης των ανωτέρων αρχών από τους Επίσημους Υπαλλήλους Φυτοϋγειονομικών Υπηρεσιών (ΕΥΦΥ - φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές), είναι η άμεση ενημέρωση της οικείας υπηρεσίας φυτοϋγειονομικού ελέγχου σε περίπτωση που κατά την διενέργεια ελέγχων αρμοδιότητας Ελληνικής Αστυνομίας, Λιμενικού Σώματος και λοιπών Υπηρεσιών παρατηρηθεί η διακίνηση ύποπτων φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων.

5. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/1201 (άρθρο 2), τα κράτη μέλη διενεργούν ετήσιες «επισκοπήσεις» στα φυτά ξενιστές του βακτηρίου για την ανίχνευση του συγκεκριμένου οργανισμού Xf στο έδαφός τους.

Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με τα αρμόδια επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ) (Εργαστήριο Βακτηριολογίας και Εργαστήριο Εντομολογίας) έχουν καταρτίσει σχετική ειδική μεθοδολογία επισκοπήσεων για τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό καραντίνας [Η μεθοδολογία επισκοπήσεων βρίσκεται αναρτημένη στον ιστότοπο του ΜΦΙ, www.bpi.gr].

Η μεθοδολογία εφαρμόζεται σε ειδικό πρόγραμμα επισκόπησης για τη διαπίστωση της παρουσίας ή μη του φυτοπαθογόνου βακτηρίου Xf σε γεωργικές καλλιέργειες της χώρας, και κυρίως ελιάς, πυρηνοκάρπων και καλλωπιστικών φυτών. Στην επισκόπηση περιλαμβάνεται τόσο ο μακροσκοπικός έλεγχος των φυτών, όσο και η λήψη, συσκευασία, σήμανση και αποστολή δειγμάτων κατάλληλου φυτικού υλικού καθώς και η συλλογή των φορέων εντόμων του βακτηρίου, μέσω των κατά τόπους υπηρεσιών Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου. Τα δείγματα αποστέλλονται για εργαστηριακή εξέταση στα ακόλουθα Επίσημα Εργαστήρια:

- 1) το Εργαστήριο Βακτηριολογίας του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ),
- 2) το Εργαστήριο Γεωργικής Εντομολογίας του ΜΦΙ, και
- 3) το Εργαστήριο Φυτοπαθολογίας - Βακτηριολογίας, που ανήκει στο Τμήμα Γεωπονίας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου (ΕΛΜΕΠΑ).

Η μεθοδολογία της επισκόπησης περιλαμβάνει οδηγίες και πληροφορίες απαραίτητες για τους ΕΥΦΥ που θα διενεργήσουν το σχετικό μακροσκοπικό έλεγχο, τις δειγματοληψίες φυτικού υλικού καθώς και την συλλογή εντόμων φορέων του βακτηρίου.

6. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Η πληροφόρηση των παραγωγών, φυτωριούχων, διακινητών και του ευρύτερου κοινού για τη σημασία να παραμείνει απαλλαγμένη η Χώρα μας από το βακτήριο *Xf*, αποτελεί επίσης ένα εργαλείο που αξιοποιεί το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ.

Ως εκ τούτου, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ καθώς και οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Χώρας, μετά από συνεργασία και με τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΜΦΙ, προβαίνουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων όπως:

- α) Αρθρογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο
- β) Αποστολή φυτοπροστατευτικών ανακοινώσεων σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς
- γ) Παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ).
- δ) Δημιουργία εικονογραφημένων αφισών και ανάρτηση τους σε περίοπτα σημεία (αεροδρόμια, λιμάνια).
- ε) Ενημέρωση μεταφορικών εταιρειών (ναυτιλιακών και οδικών μεταφορών).
- στ) Ενημερωτικά Φυλλάδια, οδηγίες προς ενδιαφερόμενους,
- ζ) Ενημερωτικές Ημερίδες,
- η) Συνεντεύξεις σε ΜΜΕ,
- θ) Ειδικές ημερίδες για τους επαγγελματίες.

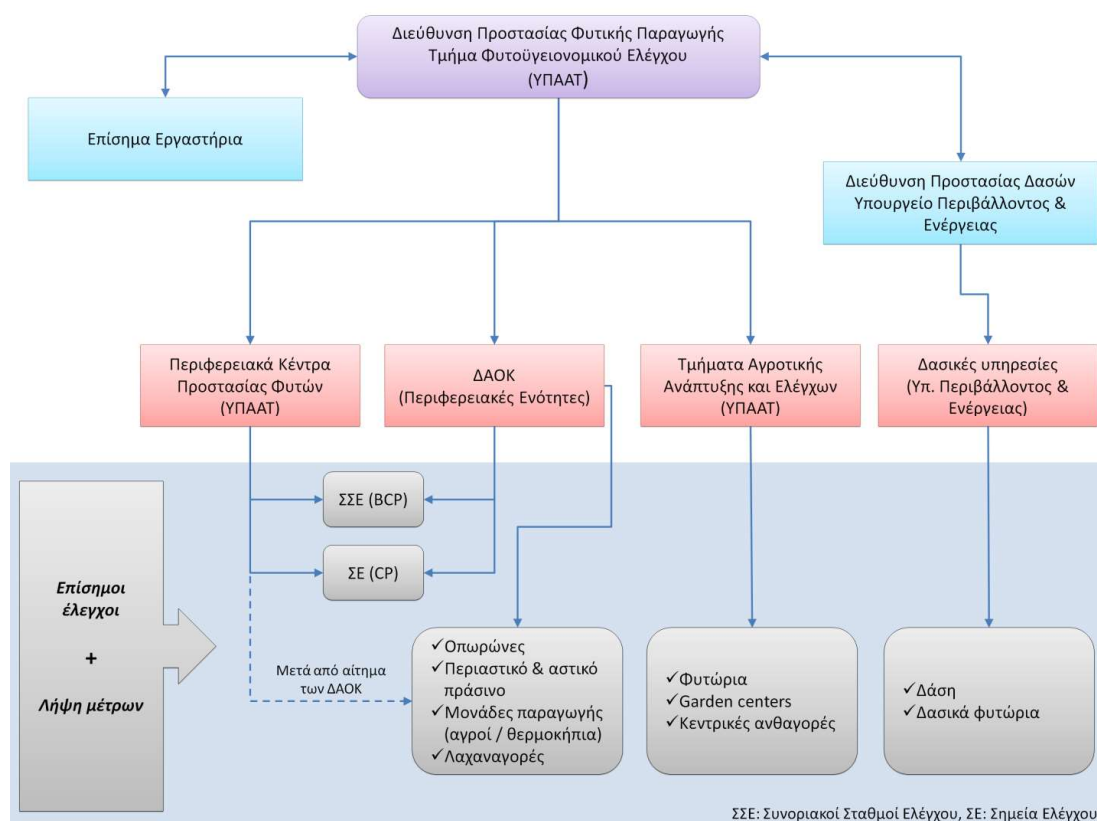
Ειδικά για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, έχει συντάξει **ενημερωτικό φυλλάδιο και αφίσα** για τον επιβλαβή οργανισμό *Xf* τα οποία έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, www.minagric.gr.

Επιπλέον, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης, τον ΕΛΓΟ Δήμητρα, το ΓΕΩΤΕΕ και το ΕΛΜΕΠΑ έχει δημιουργήσει **ενημερωτικό βίντεο** σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό *Xf*, το οποίο έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, www.minagric.gr.

Τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΜΦΙ σε συνεργασία με το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, **έχουν εκδώσει σχετικές «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΑΚΡΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ή ΜΗ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΛΟΓΩ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΓΟΝΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ *XYLELLA FASTIDIOSA*»** [οι οδηγίες μακροσκοπικών ελέγχων βρίσκονται στον ιστότοπο του ΜΦΙ, www.bpi.gr]. Οι

κατευθυντήριες οδηγίες αφορούν τον μακροσκοπικό έλεγχο των γεωργικών καλλιεργειών (ελιάς, αμπέλου, εσπεριδοειδών, πυρηνοκάρπων, καλλωπιστικών φυτών, κλπ) αλλά και δασικών φυτών (βελανιδιάς, πλατάνου, πελέας, κλπ.) από τους επαγγελματίες (παραγωγούς, φυτωριούχους), προκειμένου να διαπιστωθεί η ενδεχόμενη παρουσία ύποπτων συμπτωμάτων προσβολής αυτών από το βακτήριο *Xf*.

7. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Διάγραμμα 1. Οργανωτική δομή και αρμοδιότητες.

1) Η κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου):

- i. Καταρτίζει τα σχέδια έκτακτης ανάγκης και τα σχέδια δράσης των άρθρων 25 και 27 αντίστοιχα του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, για τους επιβλαβείς οργανισμούς προτεραιότητας στην επικράτεια, τα οποία εγκρίνονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- ii. Συντονίζει την εφαρμογή τους σε συνεργασία με τις υπόλοιπες αρμόδιες αρχές ή εφόσον απαιτείται σε συνεργασία με άλλα Κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- iii. Ενημερώνει την Επιτροπή, τα Κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες για την παρουσία επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας.
- iv. Συντονίζει τις δράσεις επικοινωνίας (π.χ. τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες, διαδίκτυο, κτλ) σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

2) Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ):

- i. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους, σύμφωνα με τα άρθρα 44 έως 64 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 στους Συνοριακούς Σταθμούς Ελέγχου (ΣΣΕ) και στα Σημεία Εισόδου (ΣΕ).
 - ✓ Χρησιμοποιούν και ανταλλάσσουν πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα που απαιτούνται για την διενέργεια των επισήμων ελέγχων, μέσω του IMSOC.
 - ✓ Λαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 55, 65 έως 72, 137 και 138 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και στο παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, όταν υπάρχει υπόνοια μη συμμόρφωσης ή όταν διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία
 - ο Ειδικότερα, σε περίπτωση υποψίας ή επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό της πιθανότητας διαφυγής του οργανισμού και επιπλέον ενημερώνουν άμεσα την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
- ii. Εφόσον ζητηθεί, μετά από έγγραφο αίτημα των ΔΑΟΚ των οικείων ΠΕ και τη σύμφωνη γνώμη της κεντρικής αρμόδιας αρχής, οι ΕΥΦΥ (Επίσημοι Υπάλληλοι Φυτοϋγειονομικών Υπηρεσιών) που υπηρετούν στα ΠΚΠΦ,Π&ΦΕ μπορούν να ασκούν τα καθήκοντα των ΕΥΦΥ που υπηρετούν στα Τμήματα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου των ΔΑΟΚ των ΠΕ.

3) Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Περιφερειακές ενότητες):

- i. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους, σύμφωνα με τα άρθρα 44 έως 64 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 στους Συνοριακούς Σταθμούς Ελέγχου (ΣΣΕ) και στα Σημεία Εισόδου (ΣΕ), στους συνοριακούς σταθμούς φυτοϋγειονομικού ελέγχου του μέρους Α' του παραρτήματος του ΠΔ 37/2021, εκτός από τους συνοριακούς σταθμούς φυτοϋγειονομικού ελέγχου των ΠΕ Αργολίδος, Αχαΐας, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καβάλας, Μαγνησίας και της Περιφέρειας Αττικής
 - ✓ Χρησιμοποιούν και ανταλλάσσουν πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα που απαιτούνται για την διενέργεια των επισήμων ελέγχων, μέσω του IMSOC.
 - ✓ Λαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 55, 65 έως 72, 137 και 138 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και στο παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, όταν υπάρχει υπόνοια μη συμμόρφωσης ή όταν διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία
 - ο Ειδικότερα, σε περίπτωση υποψίας ή επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό της πιθανότητας διαφυγής του οργανισμού και επιπλέον ενημερώνουν άμεσα (με όλους του δυνατούς τρόπους: τηλεφωνικά, mail, TRACES NT) την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
- ii. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους των άρθρων 9, 10 και 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, σύμφωνα με τα άρθρα 11 ως 14 του ίδιου Κανονισμού σε φυτά,

φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα, εκτός από φυτά προς φύτευση. Οι επίσημοι έλεγχοι γίνονται σε:

- ✓ Οπωρώνες
 - ✓ Περιαστικό και αστικό πράσινο
 - ✓ Μονάδες παραγωγής (π.χ. αγροί, θερμοκήπια) που δεν αφορούν φυτά προς φύτευση
 - ✓ Λαχαναγορές
- iii. Διενεργούν τις επισκοπήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 22, 24 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.
- iv. Συλλέγουν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί από τη μία πλευρά η προέλευση του κρούσματος, και από την άλλη η πιθανή εξάπλωση και διάδοση του (trace back and forward).
- v. Σε περίπτωση επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας πραγματοποιούν άμεσα επισκόπηση προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής (delimiting survey) από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας. Η μεθοδολογία που ακολουθείται καθώς και ο συντονισμός της διαδικασίας καθορίζεται από το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με το αντίστοιχο επίσημο εργαστήριο φυτοϋγειονομικού ελέγχου του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου.
- vi. Μετά την ολοκλήρωση του delimiting survey **οριοθετούν χωρίς καθυστέρηση την «οριοθετημένη περιοχή».**
- vii. Επιβλέπουν και συντονίζουν τις δράσεις που σχετίζονται, είτε με τον περιορισμό (containment), είτε και την εκρίζωση (eradication) του επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας, καθώς και την ασφαλή διαχείριση του προσβεβλημένου υλικού.
- viii. Δράσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης:
- ✓ Προληπτικές δράσεις (πριν την ανίχνευση επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας):
 - Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του κοινού (π.χ. εισαγωγείς, παραγωγοί και ενώσεις παραγωγών, φυτωριούχοι, σχετικές επιχειρήσεις, κάτοικοι) με ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες, αρθρογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο, παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνεντεύξεις σε ΜΜΕ, ενημερωτικές ημερίδες για το ευρύ κοινό και εξειδικευμένες για τους επαγγελματίες.
 - ✓ Εφόσον υπάρχει υποψία παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:
 - Ενημερώνουν άμεσα την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
 - Ενημερώνουν άμεσα όλους τους εμπλεκόμενους (π.χ. επαγγελματίες, πολίτες) με κάθε πρόσφορο μέσο.
 - ✓ Μετά την επιβεβαίωση της παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:

- Εξασφαλίζουν ότι οποιοδήποτε πρόσωπο έχει υπό την κατοχή του φυτά τα οποία μπορεί να μολυνθούν από το συγκεκριμένο οργανισμό, ενημερώνεται αμέσως για την παρουσία του, τις πιθανές συνέπειες και τους κινδύνους και τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν.
- Οι ΕΥΦΥ που υπηρετούν στα Τμήματα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) της χώρας δύναται να παρέχουν πληροφόρηση προς τα τοπικά και εθνικά μέσα ενημέρωσης.

4) Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων των Διευθύνσεων Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών του ΥΠΑΑΤ (ΤΑΑΕ)

- i. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους των άρθρων 9, 10 και 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, σύμφωνα με τα άρθρα 11 ως 14 του ίδιου Κανονισμού σε φυτά προς φύτευση. Οι επίσημοι έλεγχοι γίνονται σε:
 - ✓ Φυτώρια
 - ✓ Gardens centers
 - ✓ Κεντρικές αναγορές
 - ✓ Στους επαγγελματίες που διακινούν φυτά προς φύτευση μέσω συμβάσεων πωλήσεων εξ' αποστάσεως στην περιοχή ευθύνης τους
- ii. Οι αρμοδιότητές τους περιορίζονται εντός των χώρων που γίνεται η παραγωγή των φυτών προς φύτευση. Πιο συγκεκριμένα, εντός των χώρων αυτών:
 - ✓ Διενεργούν τις επισκοπήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 22, 24 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, σε φυτά προς φύτευση.
 - ✓ Διενεργούν τον έλεγχο ιχνηλασιμότητας (trace back and forward) προκειμένου να διαπιστωθεί από τη μία πλευρά η προέλευση του κρούσματος, και από την άλλη η πιθανή εξάπλωση και διάδοση του.
 - ✓ Σε περίπτωση επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας η συμμετοχή τους στις επισκοπήσεις προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής ([delimiting surveys](#)) από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας περιορίζεται εντός του χώρου των επιχειρήσεων που παράγουν φυτά προς φύτευση. Η μεθοδολογία που ακολουθείται καθώς και ο συντονισμός της διαδικασίας καθορίζεται από το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥπαΑΤ σε συνεργασία με το αντίστοιχο επίσημο εργαστήριο φυτοϋγειονομικού ελέγχου του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου.
 - ✓ Επιβλέπουν και συντονίζουν τις δράσεις που σχετίζονται, με την εκρίζωση (eradication) του επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας, καθώς και την ασφαλή διαχείριση του προσβεβλημένου υλικού.
 - ✓ Συντονίζουν και διευκολύνουν το έργο των συνεργείων καταστροφής και ψεκασμού, σύμφωνα πάντα με τις οδηγίες που έχουν λάβει από την ομάδα διαχείρισης έκτακτης ανάγκης.

- ✓ Διενεργούν επιθεωρήσεις για την εξακρίβωση της εφαρμογής των φυτοϋγειονομικών μέτρων που πρέπει να λάβουν οι επηρεαζόμενες επιχειρήσεις.
- iii. Δράσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης:
- ✓ Προληπτικές δράσεις (πριν την ανίχνευση επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας):
 - Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών (π.χ. εισαγωγείς, παραγωγοί και ενώσεις παραγωγών, φυτωριούχοι, σχετικές επιχειρήσεις) με ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες, αρθογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο, παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνεντεύξεις σε ΜΜΕ, ενημερωτικές ημερίδες για το ευρύ κοινό και εξειδικευμένες για τους επαγγελματίες.
 - ✓ Εφόσον υπάρχει υποψία παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:
 - Ενημερώνουν άμεσα την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
 - Ενημερώνουν άμεσα όλους τους εμπλεκόμενους επαγγελματίες με κάθε πρόσφορο μέσο.
 - Αφού ολοκληρώσουν τις προηγούμενες δύο δράσεις αναμένουν περαιτέρω οδηγίες από την ομάδα διαχείρισης έκτακτης ανάγκης.
 - ✓ Μετά την επιβεβαίωση της παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:
 - Εξασφαλίζουν ότι οποιοσδήποτε επαγγελματίας έχει υπό την κατοχή του φυτά προς φύτευση τα οποία μπορεί να μολυνθούν από το συγκεκριμένο οργανισμό, ενημερώνεται αμέσως για την παρουσία του, τις πιθανές συνέπειες και τους κινδύνους και τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν.

5) Άλλες αρχές που μπορεί να έχουν σημαντικές αρμοδιότητες

- ✓ **Δασικές υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:** συμβάλλουν στις επισκοπήσεις προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής ([delimiting surveys](#)), στην ετήσια επιτήρηση της οριοθετημένης περιοχής και στις δράσεις εκρίζωσης του επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας, όταν υπάρχουν κρούσματα εντός δασικών περιοχών.
- ✓ **Αστυνομία:** συμβάλλει στην επιτήρηση των μέτρων απομόνωσης στις μολυσμένες περιοχές, όπως επίσης και στην εφαρμογή των μέτρων για την απαγόρευση των μετακινήσεων φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων. Οι ΕΥΦΥ σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2147/1952, δύνανται να ζητήσουν τη συνδρομή της Αστυνομίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- ✓ **Λιμενικό Σώμα:** συμβάλλει στην εφαρμογή των μέτρων για την απαγόρευση των μετακινήσεων των φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων σε περιοχές όπου η διακίνησή τους γίνεται μέσω θαλάσσης. Οι ΕΥΦΥ σύμφωνα με

το άρθρο 6 του ν. 2147/1952, δύνανται να ζητήσουν τη συνδρομή της Αστυνομίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ειδικά σε ότι αφορά την πρόσβαση των αρμόδιων αρχών στις εγκαταστάσεις επαγγελματιών, άλλων σχετικών φορέων και φυσικών προσώπων, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2147/1952 (Α'155) που προβλέπουν τα εξής:

«.....1. Πάς εντεταλμένος την εκτέλεσιν των περί φυτοϋγεινής εποπτείας της γεωργικής παραγωγής διατάξεων του παρόντος Νόμου ή των εκτελεστικών αυτού διατάξεων δύνανται να εισέρχεται ελευθέρως εις οιασδήποτε καλλιέργειας, φυτείας, αποθήκας ή εγκαταστάσεις εις ας έχει λόγους να πιστεύη ότι υπάρχουν εχθροί και ασθένειαι των φυτών ή προς εξακρίβωσιν της υπάρξεως ή μη τοιούτων ή και προς εκτέλεσιν των υπό του παρόντος Νόμου ή των εκτελεστικών αυτού διατάξεων οριζομένων μέτρων και να λαμβάνη δείγματα των ασθενειών και εχθρών των φυτών ως και των υπ'αυτών προσβεβλημένων, μεμολυσμένων ή υπόπτων προσβολής ή μόλυνσεως φυτών, επικαλούμενος εν ανάγκη την συνδρομήν των δημοτικών και αστυνομικών Αρχών, ήτις δέον να παρέχεται απροφασίστως. Του αυτού δικαιώματος απολαμβάνει και το εκ των ως άνω υπαλλήλων εξαρτώμενον προσωπικόν δια την έρευναν ή την εφαρμογήν των σχετικών μέτρων.

2. Οι κατά τα ανωτέρω εντεταλμένοι υπάλληλοι και το εξ αυτών εξαρτώμενον προσωπικόν δύνανται επίσης να εισέρχονται ελευθέρως εις τους σταθμούς σιδηροδρόμων και άλλων μέσων μεταφοράς, επί των ατμοπλοίων, των σιδηροδρομικών ή άλλων οχημάτων μεταφοράς, εντός του κήτους των ατμοπλοίων, δια την εκτέλεσιν της ανατεθειμένης αυτοίς υπηρεσίας μετά συνεννόησιν και παρουσία των αρμοδίων υπηρεσιών.

3. Οι ιδιοκτήται, νομείς ή καλλιεργηταί κάτοχοι, μεταφορείς ή υπηρεσίαι μεταφοράς φυτών, υποχρεούνται να επιτρέπωσιν εις τους κατά τα ανωτέρω υπαλλήλους και το εξ αυτών εξαρτώμενων προσωπικόν να εισέρχωνται και να επισκέπτωνται ελευθέρως τας καλλιέργειας, κήπους, αποθήκας ή καταστήματα, σιδηροδρομικούς σταθμούς ή σταθμούς άλλων μεταφορικών μέσων ως και τα πάσης φύσεως μεταφορικά μέσα και να παρέχωσιν εν γένει εις αυτούς πάσαν διευκόλυνσιν δια την εκτέλεσιν της υπηρεσίας των....»

8. ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Τα δείγματα φυτικών ιστών καθώς και παγίδων αποστέλλονται για εργαστηριακή εξέταση στα ακόλουθα Επίσημα Εργαστήρια (οι χρησιμοποιούμενες εργαστηριακές μέθοδοι περιγράφονται στα διεθνή διαγνωστικά πρότυπα του ΕΡΡΟ – Ευρωπαϊκός και Μεσογειακός Οργανισμός Προστασίας Φυτών και στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/1201):

1) Ερευνητικό Ίδρυμα: Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο

Εργαστήριο Βακτηριολογίας

Ειδικοί ερευνητές: Δρ Μαρία Χολέβα

Ταχ. Δ/ση: Στ. Δέλτα 8, ΤΚ 14561 Κηφισιά.

Τηλ.: 210-8180259

E-mail: m.holeva@bpi.gr

2) Ερευνητικό Ίδρυμα: Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο

α) Εργαστήριο Γεωργικής Εντομολογίας

Ειδικοί ερευνητές: Δρ Δ. Παπαχρήστος

Ταχ. Δ/ση: Στ. Δέλτα 8, ΤΚ 14561 Κηφισιά.

Τηλ.: 210-8180219 / 210-8180240

E-mail: d.papachristos@bpi.gr, d.kapantaidaki@bpi.gr

β) Εργαστήριο Βιολογικής Καταπολέμησης

Ειδικός ερευνητής: Δρ Π. Μυλωνάς

Ταχ. Δ/ση: Στ. Δέλτα 8, ΤΚ 14561 Κηφισιά.

Τηλ.: 210-8180216

E-mail: p.milonas@bpi.gr

3) ΕΛΜΕΠΑ (Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο)- Τμήμα ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

Εργαστήριο Φυτοπαθολογίας - Βακτηριολογίας

Ομότιμος Καθηγητής: Δρ Δημήτρης Γκούμας

Ταχ. Δ/ση: Τ.Θ. 1939, ΤΚ 71004 Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ: 2810 37 9460

E-mail: dgoumas@hmu.gr

9. ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

1. Οποιοδήποτε πρόσωπο υποψιάζεται ή εικάζει την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού ενημερώνει αμέσως την οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ και παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν στη παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού [άρθρα 14 και 15 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 καθώς και άρθρο 7 του ΠΔ 37/2021 – Α' 94].
2. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ καταχωρίζει αμέσως την πληροφορία αυτή και ενημερώνει άμεσα σχετικά το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ.
3. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ μετά την ενημέρωσή της σχετικά με την παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού, λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να επιβεβαιώσει την παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας [σύμφωνα και με το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031].
4. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ εξασφαλίζει ότι οποιοδήποτε πρόσωπο έχει υπό την κατοχή του φυτά τα οποία μπορεί να μολυνθούν από τον συγκεκριμένο οργανισμό, ενημερώνεται αμέσως για την παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού, τις πιθανές συνέπειες και τους κινδύνους και τα μέτρα τα οποία πρόκειται να ληφθούν.
5. Σε κάθε περίπτωση και για κάθε ενέργεια των οικείων υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου ενημερώνεται άμεσα το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ ώστε να υπάρχει ο καλύτερος δυνατός συντονισμός των ενεργειών των εμπλεκόμενων υπηρεσιών **(Στοιχεία Επικοινωνίας: Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,**

Λεωφ. Ανδρέα Συγγρού 150, Καλλιθέα, Ταχ. Κωδ.:17671, Τηλ.: +30 2109287235, e-mail: planthealth@minagric.gr).

6. Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή της ΕΕ καθώς και τα λοιπά Κράτη Μέλη της ΕΕ [σύμφωνα με το άρθρο 4 του ΠΔ 37/2021 – Α'94].
7. Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ αναλαμβάνει την επικοινωνία και πληροφόρηση με τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας σε ότι αφορά την πληροφόρηση του κοινού σε περιπτώσεις κρουσμάτων.

10. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ, σε συνεργασία με τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου καταρτίζει πρόγραμμα εκπαιδύσεων των ΕΥΦΥ (Επίσημων Υπαλλήλων Φυτοϋγειονομικών Υπηρεσιών) της χώρας μας σε θέματα που αφορούν:

- τον βιολογικό κύκλο βακτηρίου *Xf*,
- τον τρόπο εκτέλεσης των μακροσκοπικών ελέγχων για *Xf*,
- την αναγνώριση συμπτωμάτων,
- την εκτέλεση δειγματοληψίας
- προληπτικά μέτρα αποφυγής διασποράς του παθογόνου
- την συμπλήρωση των σχετικών εγγράφων,
- τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών, του τμήματος φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥπΑΑΤ, των επίσημων εργαστηρίων και τους εμπλεκόμενους
- την αναγνώριση σημείων στις περιοχές αρμοδιότητας των φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών με αυξημένη φυτοϋγειονομική επικινδυνότητα
- τρόπους ευαισθητοποίησης του κοινού και των εμπλεκόμενων
- καθώς και την νομοθεσία που διέπει τον επιβλαβή οργανισμό.

11. ΛΗΨΗ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

11.1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ *Xf* ΣΕ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟ Ή ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟ ΦΟΡΤΙΟ ΦΥΤΩΡΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Σε περίπτωση εντοπισμού του βακτηρίου *Xf* σε διακινούμενο ή εισαγόμενο φορτίο φυτωριακού υλικού, τότε ο ΕΥΦΥ (Επίσημος Υπάλληλος Φυτοϋγειονομικών Υπηρεσιών), σύμφωνα με την αρμοδιότητα που του δίνεται από το Π.Δ 37/2021 και τον Νόμο 2147/1952, διατηρεί δεσμευμένο το φορτίο στο σημείο ελέγχου και γνωστοποιεί γραπτώς την απόφαση του προς τον εισαγωγέα/παραλήπτη. Παρέχεται η επιλογή στον εισαγωγέα είτε να επανεξάγει το φορτίο με δικά του έξοδα ή να προβεί στην καταστροφή του, παρουσία του ΕΥΦΥ, επίσης με δικά του έξοδα. Επιπλέον, η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου γνωστοποιεί άμεσα στο Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ το συμβάν, το οποίο με την σειρά του γνωστοποιεί άμεσα στην Επιτροπή και τα άλλα ΚΜ (Κράτη Μέλη) την παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού.

11.2 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ Ή ΣΕ ΣΗΜΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΤΩΝ

Σε περίπτωση εντοπισμού του βακτηρίου σε καλλιέργεια ή σημεία πώλησης φυτών – φυτικών προϊόντων, η οικεία υπηρεσία Φυτοϋγειονομικού ελέγχου ενημερώνει άμεσα όλους τους εμπλεκόμενους επαγγελματίες, καθώς και το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ. Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ ενημερώνει όλες τις υπηρεσίες της Χώρας καθώς και την Επιτροπή και τα άλλα ΚΜ της ΕΕ την παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού.

Καταγράφονται και χαρτογραφούνται, από την οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ, άμεσα όλα τα κτηματολογικά στοιχεία του αγροτεμαχίου που βρίσκεται η καλλιέργεια, καθώς και των υπόλοιπων αγροτεμαχίων που διατηρεί ο εμπλεκόμενος. Η εν λόγω εργασία θα πρέπει να διεκπεραιώνεται το συντομότερο δυνατόν.

Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου διενεργεί έλεγχο ιχνηλασιμότητας (trace back and forward) προκειμένου να διαπιστωθεί η προέλευση του κρούσματος, καθώς και η τυχόν διασπορά μολυσμένου φυτικού υλικού πριν την διαπίστωση της μόλυνσης σε μια περιοχή.

Γεωχωρικά δεδομένα της ευρύτερης περιοχής λαμβάνονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ μετά από σχετικό αίτημα από το τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ.

11.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Οι καλλιέργειες με συγκεκριμένα φυτά που γειτνιάζουν με την προσβεβλημένη καλλιέργεια και οποιεσδήποτε άλλες καλλιέργειες με συγκεκριμένα φυτά που ανήκουν στον ίδιο καλλιεργητή θεωρούνται ύποπτες και είναι αντικείμενο ενδελεχών ελέγχων από την οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου. Οι καλλιέργειες αυτές εντοπίζονται και ελέγχονται το συντομότερο δυνατόν και λαμβάνονται δείγματα τα οποία αποστέλλονται στα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου. Οι εν λόγω καλλιέργειες θα περιλαμβάνονται στις ετήσιες επισκοπήσεις για τυχόν εντοπισμό του βακτηρίου, γιατί είναι δυνατόν η εποχή του έτους ή το καλλιεργητικό στάδιο να μη είναι κατάλληλα για την ανίχνευση του παθογόνου βακτηρίου.

11.4 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΕ ΤΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟ ΧΥΛΕΛΛΑ FASTIDIOSA

A. Η καλλιέργεια ή οι καλλιέργειες που παρουσίασαν προσβολή από το βακτήριο τίθενται άμεσα σε καραντίνα.

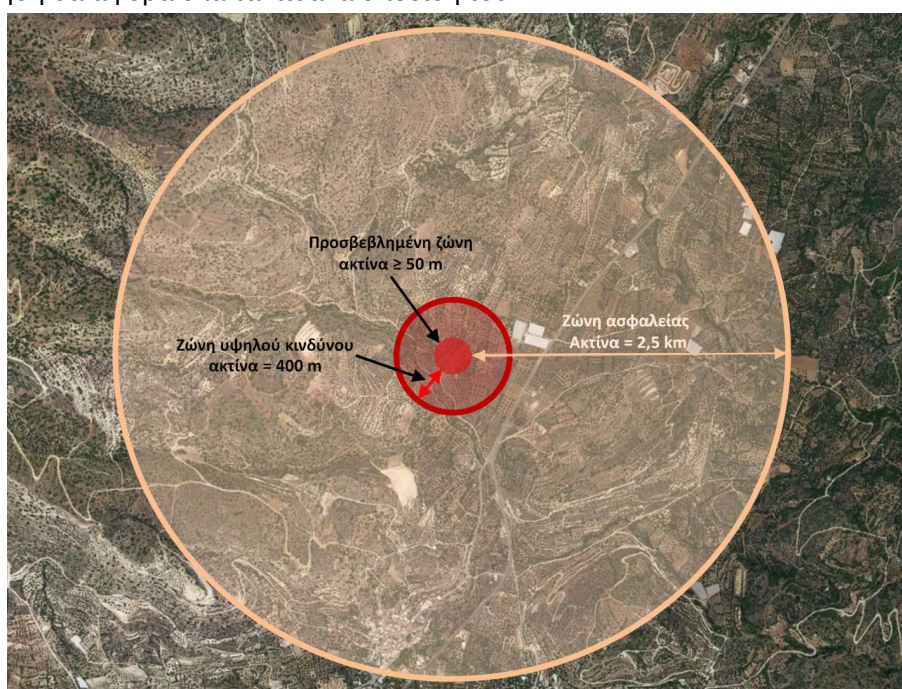
Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ (Περιφερειακής Ενότητας) χωρίς καθυστέρηση πραγματοποιεί επισκόπηση προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας (delimiting survey). Η έκταση της περιοχής στην οποία λαμβάνει χώρα το delimiting survey εξαρτάται από πολλούς παράγοντες μεταξύ των οποίων: το μέγεθος της αρχικής προσβολής, οι επικρατούντες άνεμοι, η ύπαρξη φορέων του βακτηρίου, η εποχή στην οποία διαπιστώθηκε το αρχικό κρούσμα, κ.α. Η έκταση της

επισκόπησης προσδιορισμού της έκτασης προσβολής κυμαίνεται σε ακτίνα από τα δύο (2) χιλιόμετρα (km) από το αρχικό κρούσμα, σε περιπτώσεις απουσίας φορέων του βακτηρίου, και φτάνει σε ακτίνα τα τριάντα (30) χιλιόμετρα (km) σε περιπτώσεις παρουσίας φορέων του βακτηρίου. Κατά την πραγματοποίηση του delimiting survey όλοι οι πιθανοί ξενιστές του βακτηρίου ελέγχονται μακροσκοπικά και λαμβάνονται επίσημα δείγματα για εργαστηριακή ανάλυση. Ιδιαίτερη έμφαση κατά την ανωτέρω επισκόπηση δίνεται στον έλεγχο φυτικών ειδών στα οποία πρώτο-ανιχνεύτηκε ο επιβλαβής οργανισμός καραντίνας *Xf*. Ο τρόπος πραγματοποίησης του μακροσκοπικού ελέγχου και συλλογής των δειγμάτων περιγράφεται αναλυτικά στη σχετική μεθοδολογία επισκόπησης για τον επιβλαβή οργανισμό *Xf* που καταρτίζει το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ).

Μετά την ολοκλήρωση του delimiting survey η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου οριοθετεί **χωρίς καθυστέρηση** την «οριοθετημένη περιοχή», σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/1201, παράλληλα με την υλοποίηση του delimiting survey, το επίσημο εργαστήριο Βακτηριολογίας του ΜΦΙ προχωράει **στον προσδιορισμό του υποείδους του βακτηρίου *Xf***.

Β. Η οριοθετημένη περιοχή αποτελείται από την **προσβεβλημένη ζώνη** και μια **ζώνη ασφαλείας** (διάγραμμα 2).

Εάν έχει επιβεβαιωθεί η παρουσία μόνον ενός ή περισσότερων υποειδών του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, η οριοθέτηση στη συγκεκριμένη περιοχή αφορά το ή τα εν λόγω υποείδη μόνο. Αν η ταυτοποίηση του *Xf* δεν έχει γίνει σε επίπεδο υποείδους, η οριοθέτηση θα αφορά όλα τα πιθανά υποείδη του.

Διάγραμμα 2. Οριοθέτηση περιοχής μετά την επίσημη επιβεβαίωση κρούσματος *Xf*. Διακρίνεται η προσβεβλημένη περιοχή με ακτίνα τουλάχιστον 50 m, η ζώνη υψηλού κινδύνου με ακτίνα 400 m, και η ζώνη ασφαλείας με ακτίνα 2,5 km.

Η οριοθετημένη περιοχή αποτελείται από μια προσβεβλημένη ζώνη και μια ζώνη ασφαλείας. Η προσβεβλημένη ζώνη έχει ακτίνα τουλάχιστον 50 m γύρω από το φυτό στο οποίο εντοπίστηκε προσβολή από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό. Η ζώνη ασφαλείας έχει πλάτος τουλάχιστον 2,5 km σε περίπτωση προσβεβλημένης ζώνης που καθορίστηκε με σκοπό τη λήψη των μέτρων εκρίζωσης που αναφέρονται στα άρθρα 7 έως 11 του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201.

Το πλάτος της ζώνης ασφαλείας που περιβάλλει την προσβεβλημένη ζώνη που καθορίστηκε με σκοπό την εκρίζωση μπορεί να μειωθεί σε 1 km κατ' ανώτατο όριο, όταν υπάρχει υψηλός βαθμός βεβαιότητας ότι η αρχική παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού δεν οδήγησε σε διασπορά του και όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) όλα τα συγκεκριμένα φυτά που βρίσκονται εντός της προσβεβλημένης ζώνης, ανεξάρτητα από το φυτοϋγειονομικό καθεστώς τους, υποβάλλονται αμέσως σε δειγματοληψία και απομακρύνονται,
- 2) δεν έχουν βρεθεί άλλα φυτά προσβεβλημένα από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό στην προσβεβλημένη ζώνη ύστερα από τη λήψη των μέτρων εκρίζωσης, όπως διαπιστώνεται με επίσημες εξετάσεις που διενεργούνται τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια του έτους και σύμφωνα με την κάρτα έρευνας επιβλαβούς οργανισμού της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) για το *Xylella fastidiosa*,
- 3) έχει διενεργηθεί έρευνα επισκόπησης τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους έπειτα από την ταυτοποίηση του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού σε ζώνη πλάτους τουλάχιστον 2,5 km γύρω από την προσβεβλημένη ζώνη, και η έρευνα έδειξε ότι ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός δεν εντοπίστηκε στην εν λόγω ζώνη. Για τον σκοπό αυτόν, και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της EFSA για τη διενέργεια ερευνών επισκόπησης για το *Xylella fastidiosa* με στατιστικά ορθό τρόπο και με βάση τον κίνδυνο, ο σχεδιασμός της έρευνας και το σύστημα δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται είναι ικανά να εντοπίζουν την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 90 % και λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι τα πρώτα 400 μέτρα γύρω από τα προσβεβλημένα φυτά παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο σε σύγκριση με το υπόλοιπο τμήμα της εν λόγω περιοχής,
- 4) δεν έχουν εντοπιστεί έντομα φορείς που να μεταφέρουν τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό εντός της προσβεβλημένης ζώνης και του άμεσου περιβάλλοντός της ύστερα από τη λήψη των μέτρων εκρίζωσης, με βάση εξετάσεις που διενεργήθηκαν δύο φορές εντός της περιόδου πτήσης του διαβιβαστή, και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα. Από τις εν λόγω εξετάσεις πρέπει να συμπεραίνεται ότι αποκλείεται η φυσική εξάπλωση του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

Γ. Εάν, βάσει των επισκοπήσεων, ο συγκεκριμένος οργανισμός δεν ανιχνεύεται σε οριοθετημένη περιοχή για περίοδο τεσσάρων (4) ετών, η εν λόγω οριοθέτηση μπορεί να καταργηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/νσης

Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή της ΕΕ και τα άλλα Κράτη Μέλη.

11.5 ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ ΦΥΤΩΝ – ΞΕΝΙΣΤΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΒΕΒΛΗΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ

Η φύτευση φυτών-ξενιστών σε προσβεβλημένες ζώνες απαγορεύεται, εκτός από τους τόπους οι οποίοι έχουν φυσική προστασία στην εισαγωγή του συγκεκριμένου οργανισμού από τους φορείς του.

Κατά παρέκκλιση, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ μπορεί να επιτρέπει, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 18 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, τη φύτευση συγκεκριμένων φυτών σε προσβεβλημένες ζώνες.

11.6 ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΕΠΙΒΛΑΒΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ ΤΟΥ

Α) Απαγορεύεται η μετακίνηση φυτών προς φύτευση, ξενιστών της Χf, από την οριοθετημένη ζώνη.

Β) Τα εκριζωμένα φυτά καταστρέφονται επιτόπου με καύση ή με θάψιμο στο έδαφος (βάθος μεγαλύτερο των 50 εκατοστών).

Γ) Εφόσον βρισκόμαστε σε περίοδο πτήσης εντόμων φορέων του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας, διενεργούνται πριν τη διαδικασία καταστροφής του φυτών ξενιστών ψεκασμός τους με κατάλληλα και εγκεκριμένα σκευάσματα (εντομοκτόνα) για την ελαχιστοποίηση διασποράς του βακτηρίου με τους φορείς.

Δ) Γεωργικά μηχανήματα και εργαλεία που χρησιμοποιούνται στις εργασίες εξάλειψης του επιβλαβούς οργανισμού πλένονται και απολυμάνονται με κατάλληλα απολυμαντικά.

Ε) Οι κάτοικοι οριοθετημένων περιοχών ενημερώνονται από τις οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Περιφερειακής τους Ενότητας σχετικά με μέτρα που πρέπει να εφαρμόζουν προκειμένου να μην συμβάλλουν άθελα τους στην διασπορά του βακτηρίου (μεταφορά εντόμων φορέων με αυτοκίνητα ή με φυτά προς φύτευση).

ΣΤ) Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου μεριμνά για την ευδιάκριτη σήμανση των οριοθετημένων περιοχών (πινακίδες, κ.α).

Ζ) Οι παραγωγοί στις οριοθετημένες περιοχές λαμβάνουν μέριμνα για την καταστροφή των ζιζανίων στα κτήματα τους.

11.7 ΜΕΤΡΑ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ

1. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου απομακρύνει αμέσως από την προσβεβλημένη ζώνη:

- α) τα φυτά που είναι γνωστό ότι έχουν προσβληθεί από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό,
- β) τα φυτά που παρουσιάζουν συμπτώματα που υποδεικνύουν πιθανή προσβολή από τον εν λόγω επιβλαβή οργανισμό ή για τα οποία υπάρχει υπόνοια ότι μπορεί να έχουν προσβληθεί από τον εν λόγω επιβλαβή οργανισμό,

- γ) τα φυτά που ανήκουν στο ίδιο είδος με το προσβεβλημένο φυτό, ανεξάρτητα από την κατάσταση της υγείας τους,
 - δ) φυτά ειδών διαφορετικών από το είδος του προσβεβλημένου φυτού, στα οποία εντοπίζεται προσβολή σε άλλα σημεία της οριοθετημένης περιοχής,
 - ε) συγκεκριμένα φυτά άλλα από εκείνα που αναφέρονται στα στοιχεία γ) και δ), τα οποία δεν υποβλήθηκαν αμέσως σε δειγματοληψία και μοριακή εξέταση και τα οποία δεν έχουν κριθεί απαλλαγμένα από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό.
2. Κατά την απομάκρυνση των φυτών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, λαμβάνονται όλες τις αναγκαίες προφυλάξεις με γνώμονα το επίπεδο κινδύνου που ενέχουν τα εν λόγω φυτά.
 3. Κατά παρέκκλιση από τα στοιχεία β), γ) και δ) της παραγράφου 1, μπορεί να αποφασιστεί ότι μεμονωμένα φυτά-ξενιστές τα οποία έχουν χαρακτηριστεί επισήμως φυτά ιστορικής αξίας, δεν χρειάζεται να απομακρυνθούν, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:
 - α) τα εν λόγω συγκεκριμένα φυτά υποβάλλονται σε ετήσια επιθεώρηση, δειγματοληψία και εξέταση με κάποια από τις μοριακές μεθόδους που παρατίθενται στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201 και επιβεβαιώνεται ότι δεν έχουν προσβληθεί από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό,
 - β) τα μεμονωμένα συγκεκριμένα φυτά ή η εν λόγω περιοχή υποβάλλονται σε κατάλληλες φυτοϋγειονομικές αγωγές εναντίον του πληθυσμού διαβιβαστών του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, σε όλα τα στάδια ζωής του. Οι αγωγές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν χημικές, βιολογικές ή μηχανικές μεθόδους, με συνεκτίμηση των τοπικών συνθηκών.

11.8 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ

1. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου εφαρμόζει κατάλληλες φυτοϋγειονομικές αγωγές στην προσβεβλημένη ζώνη εναντίον του πληθυσμού φορέων του βακτηρίου, σε όλα τα στάδια ζωής του. Εφαρμόζει τις εν λόγω αγωγές πριν και κατά τη διάρκεια της απομάκρυνσης των φυτών. Οι αγωγές αυτές περιλαμβάνουν αποτελεσματικές χημικές, βιολογικές ή μηχανικές αγωγές καταπολέμησης των διαβιβαστών, με συνεκτίμηση των τοπικών συνθηκών.
2. Επιπλέον, εφαρμόζονται γεωργικές πρακτικές για τον έλεγχο του πληθυσμού φορέα του βακτηρίου, σε όλα τα στάδια ζωής του, εντός της προσβεβλημένης ζώνης και της ζώνης ασφαλείας. Οι πρακτικές αυτές εφαρμόζονται την πλέον κατάλληλη εποχή του έτους, ανεξάρτητα από την απομάκρυνση των εν λόγω φυτών. Οι πρακτικές αυτές περιλαμβάνουν αποτελεσματικές χημικές, βιολογικές ή μηχανικές μεθόδους καταπολέμησης των διαβιβαστών, όπως αρμόζει, με συνεκτίμηση των τοπικών συνθηκών.

11.9 ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

1. Τα φυτά καταστρέφονται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι δεν διασπείρεται ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός, είτε επιτόπου είτε σε κοντινό χώρο που επιλέγεται για τον σκοπό αυτόν, εντός της προσβεβλημένης ζώνης ή, εάν τα εν λόγω φυτά ή μέρη φυτών καλυφθούν με δίχτυ προστασίας από τους φορείς, στη μικρότερη δυνατή απόσταση από την εν λόγω τοποθεσία.
2. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου μπορεί να αποφασίσει, ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου, να καταστραφούν μόνο τα κλαδιά και τα φυλλώματα και να υποβληθεί το ξύλο των φυτών σε φυτοϋγειονομική αγωγή. Το ριζικό σύστημα των φυτών αυτών είτε απομακρύνεται είτε νεκρώνεται με κατάλληλη φυτοϋγειονομική αγωγή για την αποφυγή της επαναβλάστησης.

11.10 ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Σε ολόκληρη την οριοθετημένη περιοχή εφαρμόζεται ετήσιο πρόγραμμα επιτήρησης του επιβλαβούς οργανισμού *Xf*, το οποίο καταρτίζεται λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 2 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201 καθώς και την σχετική κάρτα έρευνας (Pest Survey Card) της EFSA.

Στις προσβεβλημένες ζώνες, υποβάλλονται σε δειγματοληψία και εξέταση τα φυτά-ξενιστές, συμπεριλαμβανομένων των συγκεκριμένων φυτών που δεν έχουν απομακρυνθεί δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201. Για τον σκοπό αυτόν, και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της EFSA με στατιστικά ορθό τρόπο και με βάση τον κίνδυνο, ο σχεδιασμός της έρευνας και το σύστημα δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται είναι ικανά να εντοπίζουν την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 0,5 %, με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 90 %.

Στις ζώνες ασφαλείας, υποβάλλονται σε δειγματοληψία και εξέταση τα φυτά-ξενιστές, καθώς και άλλα φυτά τα οποία παρουσιάζουν συμπτώματα που υποδεικνύουν πιθανή προσβολή ή για τα οποία υπάρχει υπόνοια ότι έχουν προσβληθεί από τον εν λόγω επιβλαβή οργανισμό. Για τον σκοπό αυτόν, και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της EFSA για τη διενέργεια ερευνών επισκόπησης για την *Xylella fastidiosa* με στατιστικά ορθό τρόπο και με βάση τον κίνδυνο, ο σχεδιασμός της έρευνας και το σύστημα δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται είναι ικανά να εντοπίζουν την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε ποσοστό 1 % με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 90 % και λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι τα πρώτα 400 μέτρα γύρω από τις προσβεβλημένες ζώνες παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο.

Παρακολουθείται επίσης η παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού στα έντομα - φορείς που βρίσκονται εντός της οριοθετημένης περιοχής, προκειμένου να προσδιοριστεί ο κίνδυνος περαιτέρω εξάπλωσης μέσω διαβιβαστών και να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των φυτοϋγειονομικών μέτρων ελέγχου που εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 8 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201.

12. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Όλες οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας, στις περιοχές αρμοδιότητας τους, προβαίνουν άμεσα σε ενημέρωση του κοινού, των επαγγελματιών και των ιδιωτών γεωπόνων για τη διαπίστωση της παρουσίας του ενωσιακού επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Xylella fastidiosa*, με στόχο την ευαισθητοποίηση τους για τον έγκαιρο εντοπισμό πιθανών νέων κρουσμάτων. Το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ καθώς και οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Χώρας μετά από συνεργασία και με τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΜΦΙ προβαίνουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων όπως:

- (α) αρθογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο.
- (β) αποστολή φυτοπροστατευτικών ανακοινώσεων σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- (γ) παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ).
- (δ) ετοιμασία εικονογραφημένων αφισών και ανάρτηση τους σε περίοπτα σημεία (αεροδρόμια, λιμάνια).
- (ε) ενημέρωση μεταφορικών εταιρειών (ναυτιλιακές και οδικών μεταφορών).
- (στ) Φυλλάδια, οδηγίες
- (ζ) Ενημερωτικές Ημερίδες,
- (η) Συνεντεύξεις σε ΜΜΕ.
- (θ) Ειδικές ημερίδες για τους επαγγελματίες χρήστες.

Ειδικά για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, έχει συντάξει πληροφοριακό υλικό, το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στον δικτυακό τόπο του ΥΠΑΑΤ (www.minagric.gr).

13. ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΤΟΎΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα μέτρα εξάλειψης που θεσπίζονται στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1201, του Π.Δ 37/2021 και του Ν. 2147/1952, επιβάλλονται διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον Ν. 2147/1952.

14. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με τις οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου των Περιφερειακών Ενοτήτων και το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο διοργανώνουν δράσεις κατάρτισης για τους Επίσημους Υπαλλήλους Φυτοϋγειονομικών Υπηρεσιών (ΕΥΦΥ) της χώρας καθώς και για τους

επαγγελματίες, για καλύτερη γνώση σχετικά με τη συμπεριφορά και τη δράση του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας, συμπτώματα, μεθοδολογίες αναζήτησης και παρακολούθησης καθώς και για τα μέσα προστασίας που μπορούν να εφαρμοστούν για τον περιορισμό των πληθυσμών των προνυμφών και των ενηλίκων αυτού του εντόμου.

15. ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Οι πόροι που θα απαιτηθούν, εάν χρειαστεί, για την καταπολέμηση του επιβλαβούς οργανισμού θα προέρχονται από κονδύλια των Περιφερειών της Χώρας και του ΥπΑΑΤ.

Η ΕΕ προβλέπει συγχρηματοδότηση των επίσημων μέτρων καραντίνας για τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας. Για το λόγο αυτό το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ ετοιμάζει φάκελο για αίτημα συγχρηματοδότησης των λαμβανομένων μέτρων από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2021/690 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές (Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 99/2013, (ΕΕ) αριθ. 1287/2013, (ΕΕ) αριθ. 254/2014 και (ΕΕ) αριθ. 652/2014.

16. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Ευθύνη για την σύνταξη, αναθεώρηση και εφαρμογή του Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης έχει το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ. Τον συντονισμό των ενεργειών θα έχει το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ.

17. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2020/1201, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
2. EFSA Panel on Plant Health (PLH), Bragard C, Dehnen-Schmutz K, Di Serio F, Gonthier P, Jacques M-A, Jaques Miret JA, Justesen AF, MacLeod A, Magnusson CS, Milonas P, Navas-Cortes JA, Potting R, Reignault PL, Thulke H-H, van der Werf W, Vicent Civera A, Yuen J, Zappala L, Boscia D, Chapman D, Gilioli G, Krugner R, Mastin A, Simonetto A, Spotti Lopes JR, White S, Abrahantes JC, Delbianco A, Maiorano A, Mosbach-Schulz O, Stancanelli G, Guzzo M and Parnell S, 2019.
3. Update of the Scientific Opinion on the risks to plant health posed by *Xylella fastidiosa* in the EU territory. EFSA Journal 2019; 17(5):5665, 200pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5665>
4. EFSA (2018a). Pest survey card on *Xylella fastidiosa*. EFSA Supporting publication 2019:EN-1667, doi:10.2903/sp.efsa.2019.EN-1667
5. EFSA (2018b). Scientific report on the update of the *Xylella* spp. host plant database. EFSA Journal 2018;16(9):5408, 87 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5408>
6. Journal 2018;16(9):5408, 87 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5408>

7. EFSA PLH Panel (EFSA Panel on Plant Health), Jeger M, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Gregoire J-C, Jaques Miret JA, MacLeod A, Navajas Navarro M, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Rossi V, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Almeida R, Bosco D, Jacques M-A, Landa B, Purcell A, Saponari M, Czwienczek E, Delbianco A, Stancanelli G and Bragard C. (2018c). Scientific Opinion on the updated pest
8. Categorisation of *Xylella fastidiosa*. EFSA Journal 2018;16(7):5357, 61 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5357>.
9. EFSA (2016). Scientific report on the update of a database of host plants of *Xylella fastidiosa*: 20 November 2015. EFSA Journal 2016;14(2):4378, 40 pp.
10. EFSA (2015). Categorization of plants for planting, excluding seeds, according to the risk of introduction of *Xylella fastidiosa* (20 March 2015)
11. EFSA PLH Panel (EFSA Panel on Plant Health) (2015). Scientific opinion on the risks to plant health posed by *Xylella fastidiosa* in the EU territory, with the identification and evaluation of risk reduction options. EFSA Journal 2015;13(1):3989, 262 pp., doi:10.2903/j.efsa.2015.3989
12. EFSA (2013). Statement of EFSA on host plants, entry and spread pathways and risk reduction options for *Xylella fastidiosa* Wells et al. EFSA Journal 2013;11(11):3468, 50 pp. doi:10.2903/j.efsa.2013.3468
13. EPPO (2016), PM 3/81 (1) Inspection of consignments for *Xylella fastidiosa*. EPPO Bull, 46: 395–406.
14. EPPO (2016), PM 3/82 (1) Inspection of places of production for *Xylella fastidiosa*. EPPO Bull, 46: 407–418
15. Pest specific plant health response plan, DEFRA, 2015.
16. EPPO, 2018, PM 7/24 (2) *Xylella fastidiosa*-Standards on inspection procedures. OEPP/EPPO Bulletin (2018) 48 (2), 175–218.
17. EPPO, 2004. *Xylella fastidiosa*. EPPO Bulletin, 34: 187–192.
18. EFSA (European Food Safety Authority), Vos S, Camilleri M, Diakaki M, Lázaro E, Parnell S, Schenk M, Schrader G, and Vicent A, 2019. Pest survey card on *Xylella fastidiosa*. EFSA supporting publication 2019:EN-1667. 53 pp. doi:10.2903/sp.efsa.2019.EN-1667.
19. European Committee (2015). Guidelines for the survey of *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) in the Union territory.
20. Saponari *et al.* (2014). Infectivity and Transmission of *Xylella fastidiosa* by *Philaenus spumarius* (Hemiptera: Aphrophoridae) in Apulia, Italy. *Journal of Economic Entomology*, 107: 1316-1319.